

Till Fullmäktigeberedningen Framtidens väghållning

JÄMFÖRELSE MELLAN STYRET I LEKSAND OCH HÄRJEDALENS KOMMUN OCH LJUSDALS KOMMUN

Det är intressant att jämföra med andra kommuner om hur olika man kan göra med sina enskilda boendevägar. Beredningen har träffat Härjedalens kommun men tyvärr ville inte styrets partier träffa Ljusdals kommun (i varje fall inte före valet). Men här kommer en jämförelse mellan Leksands Styre (LES) – Härjedalen (HÄ) – och Ljusdal (LJ) så långt jag vet.

* Befolkning 2023-12-31 (scb) varav i tätbebyggda Orter (tätorter och småorter) inom parentes:

LES: 16.043 (14.494), HÄ: 10.145 (7.788), LJ: 18.538 (12.991)

* Andel i tätbebyggda Orter: LES: 90,3%, HÄ: 77%, LJ: 70%

* Andel utanför Orterna: LES: 9,7 %, HÄ: 23%, LJ: 30%

* Kommunalskatt 2026: LES: 33,80, HÄ: 33,87, LJ: 34,17

* Skattekraft (kr/inv.) o Andel av Medelskattekraften i Sveriges kommuner inom parentes:

LES: 239.795 kr (88), HÄ: 232.054 kr (86), LJ: 226.340 kr (84)

* Är en Glesbygdskommun?: LES: NEJ, HÄ: JA, LJ: JA.

* Tog kommunen över förvaltningsansvaret för enskilda boende vägar?:

LES: JA, förvaltade väghållningen för 333 km enskilda boendevägar 1/1 1973 – 1/6 2025 enligt beslut 1972. H: JA sedan 1990-talet. LJ: JA sedan beslut som togs 1972.

* Erkänner kommunen att man nu "lämnar över" enskilda vägar från kommunal till enskild förvaltning?: LES: NEJ. Påstår att man "aldrig haft ansvaret". HÄ: Säger till sina invånare att man lämnar över vägar. LJ: Kommunaliserar de enskilda tätortsvägar där man haft ansvaret sedan 70-talet.

* Har kommunen med hjälp av Lantmäteriet nybildat och återuppväckt "vägföreningar"?

LES: JA. HÄ: JA

* Har kommunen tagit kostnaden för de förrättningar som man beställt? LES: NEJ. HÄ: Hade först bestämt att kommunen skulle bekosta förrättningarna men ändrade sig sedan och lät de boende ta kostnaderna.

* Finns det Eftersatt Underhåll som har skapat underhållsskulder på vägarna?:

LES: JA sades 2003, 2008, 2016 och 2018. NEJ sades 2022 och 2026 "Har aldrig beräknats, man kan räkna på olika sätt...". Nordlöf 2023 som räknade upp

underhållsskulden med index har aldrig kommenterats officiellt (se länk nedan).

Överlämning av vägarna sker i "befintligt skick". HÄ: JA – har aldrig förnekats. ALLA partier är överens om att man vid underhållsskuld på en väg renoverar upp densamma från kommunen Före ett överlämnande till en förening.

* Lämnar Kommunen över landsbygdsvägar till Vägföreningar? LES: JA i befintligt skick.

HÄ: Ja efter att vid behov renoverat dem.

* Lämnar Kommunen över Tätorternas vägar till Vägföreningar? LES: JA, alla 9 utom

Leksands Noret som har ca 12 % av de boende i Leksand, Insjön är pausad för att utreda

några stråk. Totalt lämnar man över vägar där ca 88 % av de boende i Leksand finns. HÄ: NEJ, Tätorterna är pausade på obestämd tid. Kommunen sköter tätorternas vägar. LJ: NEJ, kommunen omvandlar istället tätorter med enskilda vägar till vägar med kommunalt huvudmannaskap.

* Ger kommunen bidrag eller skötsel för Drift- och underhåll för enskilda boendevägar som inte förvaltas av kommunen? LES: NEJ, enbart vissa driftsåtgärder som man kallar för "kommunalt stöd". Inte för Underhåll som man kallar för "upprustning". HÄ: JA ett bidrag på 1000 kr/år per fastighet med fastboende till vägföreningarna. Medan man sköter tätorterna helt. LJ: Ja ett kommunalt bidrag till de boendevägar som inte har kommunal skötsel. Belopp beslutas varje år.

* Bedömer kommunen att det är en mycket dyr och lång process att omvandla enskilda vägar i tätort till kommunalt huvudmannaskap med hjälp av Plan- och Bygglagen? LES: JA. LJ: Använder sig liksom andra kommuner av något som kallas "skelettplaner" för att därigenom snabba på processen.

* Genomför kommunen processen för att spara pengar till kommunkassan? LES: JA "kommunen har inte råd" svarade man 2008 och 2016. NEJ påstår man 2026: "Vi sparar inga pengar på det här..." HÄ: JA, på kanske 10 års sikt tror kommunen att man kanske börjar tjäna in pengar till kommunkassan på överlämnandet.

* Finns det en Beräkning eller Kalkyl som visa bedömda Kostnader och Intäkter för kommunkassan av omvandlingen? LES: NEJ (se dock Nordlöf 2023, länk nedan). HÄ: NEJ – har kritiserats av den oberoende revisionen.

* Finns det en ekonomisk analys hur överlämningsprocessen påverkar hushållen och företagen i kommunen? LES: *NEJ ingen officiell. JA - se Nordlöf 2023 som inte kommenterats av kommunen. HÄ: NEJ

* Finns det en Revision av kommunens omvandlingsprocess? LES: NEJ. HÄ: JA, en oberoende revisionsbyrå har genomfört revisionen – riktar en omfattande kritik i vissa delar ex att kommunen inte har koll på beräknade kostnader och intäkter från processen.

* Har kommunen bokfört sina kostnader för vägar och andra områden så att man kan särskilja hur mycket som lagts på enskilda vägar, kommunala vägar och torg och annat? LES: NEJ.

* Har kommunen bokfört sina kostnader så att man kan se hur Trafikverkets bidrag till specifika vägar har använts? LES: NEJ.

* Genomför kommunen professionella och oberoende besiktningar före överlämnandet av vägar? LES: NEJ, någon sådan har inte genomförts sedan 2003 av SWECO. Den besiktningen visade hur stor underhållsskulden var uppdelat på varje vägsträcka. På totalen visade besiktningen att 63,4 % av vägarna hade mycket dålig uthållighet och 26,1 % av vägarna hade dålig uthållighet. HÄ: JA. Inför överlämnande av en väg besiktigas och protokollförs vägen dels före att kommunen renoverar vägen och dels efter att vägen renoverats. Först därefter lämnas den över till vägföreningen. LJ: Ljusdal bekostar kommunaliseringen av tätortsvägarna som man skött.

* Vad kallar kommunen Drift och Underhåll? LES: Kallar delar av Driften för ”stöd till delar av skötseln”. Kallar underhåll för ”stöd till upprustning”. HÄ: Drift och underhåll. LJ: Drift och underhåll.

Länk till den ekonomiska analysen från 2023: [2.5.2 Drift Underhåll Samfällda vägar Leksand.pdf](#)

Vänsterpartiet för en rättvis, hållbar och kostnadseffektiv väghållning för hela Leksand: [V artikel, flygblad, motion.pdf](#)